

*Кружляє попіл у повітрі,
Світ замер на межі війни.
Буває, той, хто служить світлу,
Сам залишається в пітьмі.*

*Ікони, церкви та рози'яття
Не завжди ведуть до Христа.
Й буває, що змія насправді
Боронить рай та небеса.*

КРИСТІНА СТАРК

Аспід

ГЛАВА 1

Мою матір, Еліс МакАлістер, виштовхнули з вікна висотного будинку, коли мені було три роки. Мого двоюрідного брата Адама застрелили, коли він переходив О'Коннелл-Стріт. Дядька Еммета отруїли на благодійній вечері в готелі «Рітц». Його дружину Клер підірвали в її кабриолеті разом із шофером і песиком, коли вона зібралася їхати до манікюрниці.

Мій клан смертельно ворогує з іншим кланом, чие прізвище Стаффорд. Ось уже років сто, якщо не більше. Моя бабуся була ще дитиною, а МакАлістери та Стаффорди вже пускали одне одному кров. Не знаю, із чого все почалося, але я ходжу на похорони з малих років.

На похоронах тітки Клер були найкращі тістечка. А на похороні Адама — найогидніша погода. Я тоді змерзла до кісток і потім лежала в ліжку цілий тиждень. Зате, коли ховали дядька Еммета, світило сонце й у повітрі красиво кружляло листя. Мої лаковані туфлі відбивали ранкове світло, а чорна шовкова спідниця легко тріпотіла на вітрі. Ніхто не плакав. По-перше, дядька Еммета не надто любили, а по-друге, усі вже звикли ходити на похорони.

Пам'ятаю, усі здавалися смертельно блідими, якщо порівнювати із чорними тканинами вуалей. Моя тітка Шинейд, висока,

Аспід

як телевежа, простягнула мені шоколадну цукерку, загорнуту в золоту фольгу. Я не надто любила шоколад, бо він був гірким, але все ж таки взяла цукерку й зробила маленький кніксен, як учила мене моя мачуха Рейчел.

— Спасибі, мем, — сказала я.

— На здоров'я, Крісті, — відповіла тітка Шинейд. — Тільки не витирай ручки об сукню. Таткові напевно довелося заплатити за неї цілий статок. Скільки тобі вже, люба?

— Мені сім.

— Ти вперше на похороні?

— Вчетверте, мем, — відповіла я, дивлячись на тітку знизу ввверх.

— І не востаннє, — зітхнула вона.

Мій брат Майкл — він на п'ять років старший і йому вже виповнилося дванадцять — прошепотів мені, що дядька Еммета явно намастили тональним кремом — таким самим, що лежить у косметичці нашої няні, міс Бірн, — вічно блідий дядько Еммет у труні чомусь мав такий вигляд, наче тільки-но повернувся з відпустки: засмаглий та відпочилий. І ще в нього була модна стрижка й новий костюм.

— Гадаю, є така професія: некростиліст, — додав Майкл пошепки, і я чомусь розсміялася. Хоча знала: сміятися на похороні — це дуже погано.

Мій другий брат, Сет, — він на цілих вісім років старший за мене, і йому кілька місяців тому виповнилося п'ятнадцять, — узяв мене за плече й велів притримати язик. Він весь день виглядав похмурішим за хмару, але, гадаю, це все не через смерть дядька Еммета, а через те, що він посварився зі своєю дівчиною. Сет кликав її із собою на похорон, але вона не прийшла. Ну, звісно, знайшов куди кликати. Здоровенний і високий, зате замість мозку — картоплина...

Я б теж не прийшла, бо похорон — це сумно й нудно. Добра частина — тільки та, де всі збираються в домі, п'ють каву, їдять

Крістіна Старк

закуси й тихо розмовляють про все на світі: про небіжчика, про його бідних діточок, про жорстокість і несправедливість світу, про обійми Бога, в яких ми всі колись опинимося, і, звісно, про Стаффордів. Проклятих Стаффордів, які не заспокоються, доки ми, МакАлістери, не пізнаємо смак землі.

* * *

Мій клан — один із найзаможніших в Ірландії. Батько і його брати заробили капітал на торгівлі антикваріатом і предметами мистецтва. Я була дитиною, яка виросла в розкоші: між олійних полотен, чия ціна перевалювала за сотні тисяч, і між старовинних скульптур — навіть уламки їх коштували б цілий статок. Мої ноги бігали по мармуру. Я носила золото й платину. Мене вбирали в шовк і оксамит за останньою модою.

Із семи років я брала уроки гри на фортепіано, і моїм першим інструментом був вінтажний німецький рояль Steinway, викуплений із колекції якогось лорда. Пам'ятаю, як я сиділа на оксамитовому стільчику, і навіть мій учитель боявся торкатися його — таким унікальним був цей інструмент.

Моя мачуха, на відміну від мачух із казок, була молодою і милою жінкою, яка мене страшенно пестила. Тоді Рейчел ще не народила дитину від мого батька, тож я була для неї всім: донькою, лялькою, улюбленим «ангелом». Вона примудрилася порозумітися навіть із Сетом і Майклом, жадливими забіяками й задирами. Грала з ними в герлінг¹, допомагала з уроками, приклала лід до синців, коли ті падали з велосипедів або розбивали один одному носи.

У мене було все, про що більшість дітей тільки мріяти може, і водночас набагато менше, ніж у них. Батько і його брати фанатично вірили, що обрані Богом, і наш клан чи не єдиний вряту-

---

¹ У герлінг грають дерев'яними ключками й м'ячем. Поширений переважно в Ірландії. — Примітка ред.

Аспід

ється під час апокаліпсиса. Нашій родині належали великі володіння на північ від Дубліна, у районі Скерріс, включно з полями для гольфу, старовинним замком і кількома прибережними островами. І цю територію ми рідко покидали. Міські кінотеатри, парки розваг, клуби й ресторани наша релігійна сім'я вважала ділянкою диявола, і ми їх не відвідували. До місцевої церкви ми ходили не тільки неділями, а й щодня. Я знала напам'ять багатосторінкові уривки з Біблії. Релігія була на першому місці, а все інше — далеко позаду.

У нашому будинку не було Інтернету — його вважали знаряддям диявола. Ми не слухали жодної іншої музики, окрім інструментальної, хоча й ту далеко не всю: наприклад, органна музика здавалася моему батькові надто похмурою, за його словами «бісами написаною», а саксофон — надто вульгарним. Одного разу батько поставив мене в куток на три години тільки тому, що я попросила на Різдво музичний плеєр. Мої брати періодично діставали прочухана за «аморальну» поведінку: флірт із сусідськими дівчатами й недостатньо добре знання біографій апостолів. Сет одного разу п'ять годин простояв на колінах тільки тому, що сказав «котися під три чорти».

Я побоювалася батька. Один його голос міг навести на мене жах. Одного разу він застав мене в підсобці перед картиною, на якій були зображені Єва і Змій, що звисав із гілок. Луска Змія відливала райдужним блиском, і я торкнулася її пальцем. Батькові, який безшумно підійшов зі спини, це не сподобалося, і він окликнув мене так голосно, що я підскочила. «Мені до вподоби тільки блиск луски», — пробурмотіла я на своє виправдання. Тоді батько прочитав лекцію про те, що цікавість і погубила Єву, а слідом за нею і все людство. Мені, семирічній, нічого було сказати у відповідь.

Батька, першої людини в клані, боялася не тільки я. Його брати, дядьки Шон і Педді, ніколи з ним не сперечалися. Мої кузени здригалися, коли він звертався до них. Масивний і широкоплечий, із високим чолом, густою темною бородою і холодними,

Крістіна Старк

як лід, очима, мій батько був схожий на лицаря таємного ордена, який покладе життя на славу того, у що вірить. Він не терпів непокори, легковажності, способу життя, що суперечить католицьким цінностям. Незгодні з ним рано чи пізно залишали клан і позбавлялися будь-якого заступництва з боку МакАлістерів, а заодно й можливості безбідно жити на землях клану. Моя двоюрідна сестра, яка завагітніла, не будучи одруженою, залишила клан, і я більше ніколи її не бачила.

Тільки Рейчел, моя мачуха, не боялася батька. Вона була на п'ятнадцять років молодша за нього і, як мені здавалося, дуже любила його. Не знаю, кого вона в ньому розгледіла, але явно не тільки заможного колекціонера з екстремальними релігійними поглядами. Вона вміла задобрити його, заговорити його гнів; тільки Рейчел могла перетворити його на поступливого й спокійного чоловіка, який не поставить тебе на коліна в кут за найменшу провину.

Я ж наче мала абсолютно протилежний талант: доводити батька до сказу. Йому не подобалося в мені зовсім все: моє відьомське руде волосся, яке дісталось мені «казна-звідки від кого» (узагалі-то в моєї бабусі по матері було таке саме, але батько про це чомусь постійно забував), мої темно-зелені очі з коричневими цяточками, мій надто високий голос і моя невгамовна цікавість. Одного разу він прохопився, що я надто схожа на матір, і це наче теж стало одним із моїх недоліків.

У дитинстві в мене була алергія. Варто було мені з'їсти щось солодке — мої руки й обличчя одразу ж вкривалися червоними плямами, що свербіли й дуже довго сходили. Няня одного разу сказала: якщо я буду їх розчісувати, вони вкриють мене всю, як луска, і я перетворюся на змію. Мій батько, почувши це, виставив її з дому того ж дня. Він відчував сильну огиду до змії і жахнувся тільки від одного порівняння його доньки зі змією.

Ще він ненавидів усе похмуре й темне, сутінки й місяць, фокусників і ворожіння, аборти й геїв, кішок і вертких чорних птахів із жовтими очима, які вили гнізда в кущах. Ще Геловін і

Аспід

ряджених, павутиння й плісняву, татуювання та одяг зі шкіри, зухвалість і занадто гучний сміх.

Але найбільше на світі він ненавидів Стаффордів.

Я не пам'ятаю, коли почула прізвище Стаффорд уперше. Напевно, його вимовляли ще над моєю колискою. Потім я раз у раз розрізняла його в розмовах дорослих. Найчастіше його вимовляв дідусь. Він випльовував його так, ніби воно палило йому язик, і зазвичай прізвище йшло в парі зі словом «прокляті». Зовсім по-іншому вимовляла це прізвище Рейчел: тихо, одними губами, немов, поминаючи Стаффордів, можна було наклікати біду. Від тата я не чула цього прізвища майже ніколи: він заміняв його словами «біси», «чорти», «нечисть», «пси». Брати батька, якщо приходили в гості, так більше ні про кого іншого, крім Стаффордів, не говорили. Це прізвище викликало в них нервові збудження, в яке приходять собаки, коли в них перед мордою трясуть дохлим зайцем. Дядько Шон одного разу мало не помер від серйозного поранення. Але Рейчел всю ніч молилася над ним, і він дивом одужав. Відтоді дядько Шон обожнював Рейчел, вважав її святою, і навіть пообіцяв одного разу в подарунок убити для неї Стаффорда. Немов убивство Стаффорда — це найвища благодать і нагорода, про яку тільки можна мріяти.

Я не раз намагалася з'ясувати, про кого це в нашій родині так часто говорять. Але домогтися від Рейчел відповіді ніколи не вдавалося. Брати тільки фиркали і спльовували від досади. До батька я навіть підходити із цим питанням боялася — він аж зубами заскреготів, коли вперше почув «Стаффорд» із моїх вуст.

Пам'ятаю, що я наважилася на крайній крок — запитала в дідуса. Пробралася до нього одного разу в кімнату, коли всі були зайняті своїми справами. Тільки ось час вибрала не найкращий. У дідуса періодично траплялися напади старечого недоумства, які зовні не завжди можна було розпізнати. Він мав звичайний вигляд, навіть підтримував розмову, але водночас міг абсолютно не впізнавати навіть близької людини.

Так сталося й того разу. Він спокійно роздивлявся мене, коли

Крістіна Старк

я запитала в нього: «Дідусю, а хто такі Стаффорди?» Потім поманив мене пальцем, а коли я нахилилася до нього, щоб розчутити відповідь, раптом схопив мене за волосся й закричав: «Не згадуй диявола в моєму домі! А не то я вб'ю тебе, відьмо! Цими ось руками візьму і вб'ю».

Я перелякалася до смерті й закричала так, немов мене різали. У кімнату влетів Сет, відбив мене в діда й наказав іти у свою кімнату. Я чула звуки боротьби за зачиненими дверима. Коли дід був не в собі, його сила немов потроювалася: він міг запросто зламати шию такій, як я. Більше я до дідуса з розпитуваннями не приставала.

* * *

Коли мені було десять, Рейчел народила крихітку Агнес у лікарні Святого Вінсента. Добре пам'ятаю, як ми поїхали забирати їх на кортежі із семи тонованих машин. Агнес була такою маленькою, що без зусиль вмістилася б у коробку від взуття. У неї було червоне личко, і пам'ятаю, як батько все питав і питав, коли її шкіра посвітлішає. Йому не подобався відтінок шкіри його новонародженої доньки, бо вона нагадувала маленького червоноливого чортеня. І кричала вона так пронизливо — позаздрили б гарпії. Рейчел навіть плакала над своєю дитиною, адже вона, тільки-но народившись, уже не догодила батькові.

Проте вже за кілька тижнів Агнес стала такою янгельськи блідою і гарненькою, що батько не міг надивитися. На відміну від мене в Агнес йому подобалося все: її безтурботний сон, її золоті кучері, її тиха, спокійна вдача. Він навіть замовив її портрет, на якому її смішну мордочку оточили райськими заростями, метеликами, голубами і ягнятами, і цей портрет повісили у вітальні на найвиднішому місці, немов повчанням про те, якою має бути ідеальна дитина.

Але я не пригадаю, щоб ревнувала. Навпаки, Агнес немов

Аспід

відвела від мене гнів батька. Поки він і Рейчел були зайняті нею, я нарешті могла поцупити більше солодоців із кухні, рідше ходити до церкви, більше часу проводити не за читанням Біблії, а за книжками моєї няні, міс Бірн, які вона завжди ховала під матрац і читала тільки тоді, коли ніхто не бачить. У них розповідалося про непокірних герцогинь, норовливих графинь і безстрашних баронес, які кидали виклик вищому світу й робили все, що їм подобалося. І ще пристрасно зливалися в обіймах зі своїми графами й герцогами строго кожні п'ять сторінок. Якби мій батько дізнався, що я читаю такі книжки, — і мене не врятував би жодний Ісус. Мене б, напевно, запакували в коробку й відправили в більш відповідне місце — до Стаффордів, наприклад. Прислужувати їхньому темному ордену, підносити їм капці зі шкіри немовлят і варити супи на людських кістках.

Одного разу, коли мені було дванадцять, ми з братами гралися в хованки, і я сховалася в батьківській спальні. Поки я сиділа під ліжком, мою увагу привернула невелика валізка, з якими клерки зазвичай ходять на роботу. Цікавість узяла гору, і я відчинила її. Усередині опинилися підшивки якихось паперів, фотографії та вирізки з газет, причому всі вони були про Стаффордів:

«Х'ю Стаффорд має намір відкрити шість нових казино в новому році».

«Джована Стаффорд про життя, дітей та плани на майбутнє».

«Сімнадцятирічного Десмонда Стаффорда заарештували після бійки в клубі, а потім його відпустили під заставу».

«Демієн Стаффорд помпезно відсвяткував шістнадцятиріччя в нічному клубі, що належить його сім'ї».

«Діагностований у Х'ю Стаффорда рак

Крістіна Старк

увійшов у ремісію».

«Джована Стаффорд балотується в міську раду».

«Єзуїтська школа для хлопчиків Гонзага-коледж ошчасливилась тим, що Тайлер Стаффорд стане їхнім учнем».

Мої пальці тремтіли, коли я дісталась до фотографій. Мені з ранніх років твердили, що Стаффорди — біси, і я уявляла їх собі такими самими, як на старовинних картинах: червоношкірими та жовтооокими з рогами й роздвоєними язиками. А виявилось, що вони мають вигляд звичайних людей — таких самих, як і я. У них у всіх були обличчя, що запам'ятовуються, зі шляхетними чолами й високими вилицями, темне волосся, сині очі, гордовиті губи. На одному фото (підпис: «Х'ю Стаффорд») якийсь показний чоловік сідав у величезний тонований позашляховик. На іншому було зображено красиву темноволосу жінку в сонячних окулярах із димчастими скельцями й у чорному шовковому костюмі (підпис: «Джована Стаффорд»). Вона йшла вулицею в супроводі свого бодигарда², який був учетверо більшим за неї саму й нагадував за комплекцією рекордсмена-важковаговика.

На третьому знімку я побачила хлопчика приблизно такого ж віку, як і я (підпис: «Тайлер Стаффорд») у бордовому светрі з емблемою якоїсь школи на грудях. Він сміявся, запустивши руку у волосся. Фото явно зробили на шкільному пікніку: у кадр із Тайлером потрапив лікоть хлопчиська, що сидить поруч, у такому самому бордовому светрі, та ще відблиски багаття, біля якого вони смажили маршмелоу.

— Крісті під ліжком! — гаркнув Майкл, відчиняючи двері в кімнату. Я з несподіванки тріснула головою об ліжкову раму, пошепки вилаялася й зачиила валізу.

— Ми вже пів години не граємо, а ти все там сидиш... Навіщо?

— Щоб ти спитав, бовдуре!..

---

² Бодигард — (від англ. bodyguard) — охоронець.

Аспід

Неможливо було заснути тієї ночі. Варто було заплющити очі, і я знову бачила обличчя Стаффордів — обличчя звичайних людей, і зовсім не монстрів з іклами й зміїною шкірою. Чомусь у це було повірити найскладніше: у те, що вони — такі ж люди, як і ми. Мені страшенно хотілося подивитися на них знову. За кілька днів я вибрала слухну мить і повернулася в кімнату знову зазирнути у валізку. Але цього разу вона була зачинена на кодovий замок, а підібрати код я так і не змогла.

* * *

Рік потому, коли мені стукнуло тринадцять, я дізналася про Стаффордів більше. Рейчел вирішила, що я доволі підросла й настав час розповісти мені.

Неможливо уявити сімейство, більш несхоже на нас, ніж Стаффорди. Ми були немов світло й темрява, кришталь і вугілля, чистота й порок. Стаффордам належав великий гральний бізнес, мережа нічних клубів і кілька великих концертних майданчиків. Вони займалися організацією концертів, причому здебільшого це була «музика диявола»: та, де не співають, а ймовірніше горлопанять; де інструменти вивергають такі звуки, наче їх катують; де гітари розбивають об підлогу в екстазі, а світло вимикають, щоб демони розпусти могли підібратися до людей ближче.

Стаффорди майорили в соцмережах, водили дружбу з відомими політиками й музикантами й «загортали гріх у такі гарні фантики, що всім тільки й хотілося скуштувати його», як говорила Рейчел, хитаючи головою. У їхні казино заходив сам диявол, в їхніх клубах підсаджувалися на наркотики і втрачали цноту, на їхніх концертних майданчиках одержимі бісами музиканти ображали Бога й оспівували Темряву.

Дітьми Сатани — ось ким були Стаффорди. І вони прекрасно знали, хто стоїть у них на шляху до тотальної влади над містом: моя сім'я. Вони підбиралися до нас, вони плели інтриги,

Крістіна Старк

вони вбивали нас і викрадали нас, аби тільки казино залишалися відчиненими, а музика, яка до вподоби дияволіві, і далі лунала.

Тільки ось здаватися чортам просто так МакАлістери не збиралися: святий — не значить беззахисний, а побожний — не значить покірний...

Ось чому в мого клану стільки зброї: і в батька, і в його братів, і в моїх кузенів. Я точно знаю, що якщо перерахувати всю зброю, яка є в моєї родини, то вистачить на озброєння невеликої армії. Навіть у тихої, богобоязливої Рейчел у сумочці завжди лежить заряджений Ruger. Ось чому володіння клану оточені по периметру парканом, електрикою і камерами. Ось чому всі наші машини броньовані, а водії теж озброєні. Чому брати виглядають розслабленими тільки в стінах нашого будинку, а варто нам вийти за його межі — постійно накидають капюшони на голову, а в машині вічно витріщаються в дзеркало заднього виду. Ось чому мене навчили ніколи не стояти навпроти вікон і не виходити з дому без супроводу. Ось чому Майкл і Сет так добре володіють зброєю, та й мене з тринадцяти років регулярно водять на уроки з бойової стрільби.

Тому що ми, МакАлістери, — воїни великої битви між світлом і темрявою. Це ми одного разу скинемо Стаффордів, які і є темрява.

ГЛАВА 2

З п'ятнадцяти років я навчалася в приватному пансіоні імені Святої Агати. У найсуворішій і закритій католицькій школі для дівчаток. «Абсолютно особливий заклад», — задоволено відгукувався про нього батько. Пансіон був схожий на в'язницю й цим особливо подобався батькам. Територію оточувала стіна, через яку можна було перелізти тільки з альпіністським спорядженням; повз сек'юриті-контроль на в'їзді не прослизнула б і миша, а ще всюди повісили камери — буквально всюди. Сховатися від них можна було, мабуть, тільки в туалеті, та й то не впевнена на сто відсотків, що там їх не було. Загалом, ідеальне місце для тих дівчаток, за якими потрібно пильнувати. І варто згадати коменданток — проникливих старих жінок із всевидючими очима: вони немов читали наші думки й припиняли будь-які витівки раніше, ніж ми про них подумали.

Мене забирали додому тільки на вихідні; решту п'ять днів я мусила проводити, занурившись обличчям у підручники, або за читанням Біблії, або за рукоділлям. Батько вважав, що все це добродійно впливає на дівчаток. Мое волосся до п'ятнадцяти років потроху змінило колір: перетворилося зі світло-рудого на благородний золотистий блонд. І навіть це, на думку батька, сталося тільки завдяки читанню Писання. Підручники мене не

Крістіна Старк

дуже захоплювали, Біблію я і так знала напам'ять, а рукоділля просто ненавиділа, тому перші кілька місяців у пансіоні мало не згрязла всі нігті від нудьги.

А потім до мене прийшов порятунок в образі моєї сусідки по кімнаті. Маккензі випереджала мене на два класи. Одного разу пізно вночі вона розбудила мене й запитала, блиснувши в темряві ліхтариком: «Гей, мала, хочеш відтягнутися?»

Босоніж, в одних піжамах, ми тихо прослизнули в інший кінець коридору. Маккензі відчинила одні двері, і ми пробралися в тьмяно освітлену спальню, де на зсунутих ліжках сиділи та грали в карти п'ять інших дівчат. Усі старшокласниці, з класу Маккензі, як я потім дізналася. Вони передавали по колу пляшку із чорною етикеткою і безшумно хихикали. Усім було страшенно весело, але водночас в кімнаті стояла мертва тиша. Досі пам'ятаю своє здивування: я немов дивилася німе кіно. Дівчата спілкувалися, читаючи слова по губах і жестикулюючи. Чого тільки не придумаєш, аби не попастися.

— Гей, усі, це Крісті, — одними губами промовила Маккензі, розмахуючи руками.

— Твій підкидьок? — посміхнулася одна з них — симпатична брюнетка з ледь помітними порцеляновими брекетами на зубах. Її звали Саммер, і я вже знала її: вона була дуже популярною в пансіоні.

«Підкидьками» називали дівчаток із молодших класів. Їх часто підселяли до старшокласниць, щоб ті наглядали за ними.

— Ага, — кивнула Маккензі, поклавши мені руку на плече.

— У покер грати вмієш? — пошепки запитала мене інша дівчинка — кучерява блондинка з ляльковим личком.

— Ні, — відповіла я. Азартні ігри, неважко здогадатися, були в будинку під заборноюю.

— Тсс, не так голосно! — шипіли на мене всі. — Зараз навчимо. Сідай сюди. Хочеш віскі? Ні? Ну й добре...

— У що граєте? — запитала я.